



Bruxelles, 18.2.2015
COM(2015) 61 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

**privind evaluarea ex-post a mecanismului comunitar de protecție civilă și a
instrumentului financiar de protecție civilă pentru perioada 2007-2013**

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

privind evaluarea ex-post a mecanismului comunitar de protecție civilă și a instrumentului financiar de protecție civilă pentru perioada 2007-2013

1. DOMENIUL DE APLICARE ȘI SCOPUL RAPORTULUI

Mecanismul european de protecție civilă (denumit în continuare „mecanismul”) a fost înființat în 2001¹ pentru a facilita cooperarea consolidată în domeniul intervențiilor de asistență ce țin de protecția civilă. În ianuarie 2006, Comisia a propus revizuirea mecanismului pe baza experienței anterioare și furnizarea unui temei juridic adecvat pentru acțiunile viitoare. Decizia 2007/779/CE, Euratom a Consiliului² (denumită în continuare „Decizia privind mecanismul”) a fost concepută pentru a face față frecvenței și gravității sporite a dezastrelor naturale și a celor provocate de om. În plus, Decizia 2007/162/CE, Euratom a Consiliului³ (denumită în continuare „Decizia privind IFPC”) a permis finanțarea unor activități destinate să asigure acțiuni de răspuns preventive, de îmbunătățire a nivelului de pregătire și mai eficiente, în special acțiunile hotărâte prin intermediul cooperării dintre statele membre și desfășurate în cadrul mecanismului. Cuantumul total pentru acțiunile și măsurile care trebuie finanțate în temeiul Deciziei privind IFPC a fost stabilit la 189,8 milioane EUR pentru perioada 1 ianuarie 2007-31 decembrie 2013. Decizia privind mecanismul și Decizia privind IFPC au fost abrogate la 1 ianuarie 2014, când a intrat în vigoare Decizia privind un mecanism de protecție civilă al Uniunii⁴ (denumită în continuare „Decizia din 2013”).

La articolul 15 alineatul (2) litera (d) din Decizia privind IFPC se prevede obligația Comisiei de a prezenta Parlamentului European și Consiliului un raport de evaluare ex-post a acțiunilor din cadrul mecanismului din domeniul protecției civile care au beneficiat de asistență financiară în perioada 2007-2013. De asemenea, la articolul 14 din Decizia privind mecanismul se prevede obligația Comisiei de a evalua aplicarea deciziei și de a transmite Parlamentului European și Consiliului concluziile respectivei evaluări. Comisia a efectuat deja o evaluare intermediară a acțiunilor mecanismului care a vizat perioada 2007-2009, iar rezultatele evaluării au fost transmise Parlamentului European și Consiliului la sfârșitul anului 2011, sub forma unui raport al Comisiei⁵, însoțit de un document de lucru al serviciilor Comisiei⁶ (denumite în continuare, împreună, „Raportul de evaluare intermediară”).

Prezentul raport expune principalele constatări ale evaluării ex-post a tuturor acțiunilor din cadrul mecanismului din întreaga perioadă 1 ianuarie 2007-31 decembrie 2013. O firmă externă de consultanță a fost însărcinată să evalueze în mod independent acțiunile din cadrul

¹ Decizia 2001/792/CE, Euratom a Consiliului din 23 octombrie 2001 de instituire a unui mecanism comunitar de favorizare a unei cooperări consolidate în cadrul intervențiilor de urgență care țin de protecția civilă ([link](#))

² Decizia 2007/779/CE, Euratom a Consiliului din 8 noiembrie 2007 de instituire a unui mecanism comunitar de protecție civilă (reformare) ([link](#))

³ Decizia 2007/162/CE, Euratom a Consiliului din 5 martie 2007 de instituire a unui instrument financiar de protecție civilă (IFPC) ([link](#))

⁴ Decizia 1313/2013/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 17 decembrie 2013 privind un mecanism de protecție civilă al Uniunii ([link](#))

⁵ COM(2011) 696 final ([link](#))

⁶ SEC(2011) 1311 final ([link](#))

mecanismului, bazându-se pe o analiză amplă și cuprinzătoare a documentelor, pe observarea acțiunilor, pe studii de caz și pe o amplă consultare a părților interesate (statele participante, partenerii internaționali, serviciile Comisiei), prin intermediul unor interviuri și al unor sondaje online.

În ansamblu, evaluarea externă a fost bine concepută și a utilizat o abordare metodologică solidă. Evaluarea s-a bazat pe o cantitate mare de date extrapolate de la surse de încredere; cu toate acestea, utilizarea de date cantitative ar fi putut fi mai extinsă. În ansamblu, combinația de date furnizate de diferitele instrumente metodologice a fost echilibrată. Observațiile părților interesate, altele decât statele participante, care sunt în măsură să compare mecanismul cu alte sisteme internaționale similare (de exemplu, partenerii internaționali, unele servicii ale Comisiei) sunt bine reprezentate, ceea ce sporește credibilitatea rezultatelor. În anumite cazuri specifice, evaluarea s-a bazat în primul rând pe rezultatele sondajelor și pe interviuri, ceea ce a dus la aprecieri care par oarecum subiective. Cu toate acestea și în limitele datelor și ale analizei, constatările sunt credibile, iar concluziile sunt bine echilibrate, reprezintă consecințele logice ale constatărilor și pot fi corelate cu faptele și datele. Evaluarea externă completă, cu date calitative și cantitative detaliate, poate fi găsită la adresa <http://ec.europa.eu/echo/en/funding-evaluations/evaluations/thematic-evaluations>.

Prezentul raport expune poziția Comisiei cu privire la principalele concluzii și recomandări ale evaluării externe. Capitolele următoare descriu principalele constatări ale evaluării, analizate din perspectiva relevanței, a coerenței, a eficacității, a eficienței și a valorii adăugate la nivelul UE a acțiunilor din cadrul mecanismului din perioada 1 ianuarie 2007 - 31 decembrie 2013, urmate de concluziile Comisiei.

2. CONTEXTUL ÎN CARE S-AU DESFĂȘURAT ACȚIUNILE DIN CADRUL MECANISMULUI ÎN PERIOADA 2007-2013

2.1. Schimbările instituționale de la nivelul UE

Înainte de intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona în 2009, acțiunile și legislația UE în materie de protecție civilă, inclusiv Decizia privind mecanismul și Decizia privind IFPC, se întemeiau pe dispoziția generală de la articolul 308 din Tratatul CE, care autorizează Consiliul să hotărască (în unanimitate), atunci când este necesar să se realizeze un obiectiv al tratatului în domenii în care Tratatul CE nu prevede niciun alt temei juridic. Atunci când noul articol 196, dedicat protecției civile, a fost introdus în Tratatul de la Lisabona, protecția civilă a fost recunoscută oficial ca politică de sine stătătoare.

Până la începutul anului 2010, protecția civilă a fost sub responsabilitatea comisarului pentru mediu. Aceasta a fost apoi transferată Direcției Generale Ajutor Umanitar și Protecție Civilă din cadrul Comisiei (denumită în continuare „DG ECHO”) pentru o mai bună valorificare a sinergiilor și pentru consolidarea coerenței operațiunilor de răspuns ale UE.

2.2. Prezentare generală a mecanismului

Mecanismul sprijină mobilizarea asistenței de urgență în cazul unor dezastre majore – orice tip de dezastru natural sau provocat de om – atât în interiorul, cât și în afara UE. La sfârșitul anului 2013, 32 de țări participau la mecanism: toate cele 28 de state membre ale Uniunii Europene plus fosta Republică iugoslavă a Macedoniei, Islanda, Liechtenstein și Norvegia (denumite în continuare, împreună, „statele participante”).

Responsabilitatea principală de a face față efectelor imediate ale unui dezastru îi revine statului participant sau țării în care a avut loc dezastrul. Cu toate acestea, atunci când amploarea situației de urgență depășește capacitățile naționale de răspuns, o țară afectată de un dezastru poate solicita și beneficia de mijloace și echipe de protecție civilă ale statelor participante. Prin punerea în comun a capacităților de protecție civilă ale statelor participante, mecanismul poate asigura o mai bună protecție, în primul rând a persoanelor, dar și a mediului și a bunurilor materiale, inclusiv a patrimoniului cultural.

Un alt obiectiv principal al mecanismului era să sprijine și să completeze eforturile în materie de pregătire ale statelor participante. Acesta include o gamă largă de activități în materie de pregătire, cum ar fi cursuri de formare, schimburi de experți, exerciții de simulare și diferite tipuri de proiecte de cooperare. În perioada 2007-2013 s-a înregistrat, de asemenea, o creștere a activităților de prevenire.

2.3. Principalele acțiuni din cadrul mecanismului

În perioada 2007-2013, mecanismul a constat într-o serie de elemente, descrise mai jos, menite să faciliteze prevenirea și pregătirea adecvate, precum și răspunsul eficace în caz de dezastru la nivelul UE. Majoritatea acestora au fost finanțate prin intermediul Deciziei privind IFPC. Unele au fost finanțate din fonduri suplimentare acordate de către Parlamentul European și Consiliu⁷ sau de alte instrumente ale UE, cum ar fi Instrumentul european de vecinătate și parteneriat.

Centrul de monitorizare și de informare (denumit în continuare „MIC”) a fost centrul operațional al mecanismului și a jucat trei roluri esențiale: (i) monitorizare [schimbul de alerte și de informații de alertă timpurie cu privire la dezastrurile iminente, facilitat de sistemele de alertă timpurie⁸ (denumite în continuare „EWS)]; (ii) furnizarea de informații publicului larg și statelor participante prin intermediul sistemului comun de comunicare și informare în caz de urgență (denumit în continuare „CECIS) și (iii) coordonarea asistenței furnizate prin intermediul mecanismului⁹. Începând cu 15 mai 2013, MIC a fost înlocuit de către Centrul de coordonare a răspunsului la situații de urgență (denumit în continuare „ERCC”), care asigură, 24 de ore din 24 și 7 zile din 7, monitorizare și reacție imediată în caz de dezastru în întreaga lume. În perioada 2007-2013, MIC/ERCC a gestionat 223 de activări ale mecanismului, dintre care 132 în afara statelor participante, într-un număr total de 69 de țări. De asemenea, acesta a coordonat un număr total de 72 de misiuni și a utilizat 246 de experți și 64 de ofițeri de legătură MIC/ERCC în timpul acestor misiuni.

Programul de formare, care cuprinde *cursuri de formare*, *exerciții de simulare* și un *sistem de schimb de experți*, a fost conceput pentru a asigura o înțelegere comună a cooperării în domeniul intervențiilor de protecție civilă și pentru a accelera răspunsul la situațiile de urgență majoră. În perioada 2007-2013, 4 657 de experți au participat la cursuri de formare, 882 de

⁷ Proiecte-pilot și acțiuni pregătitoare în conformitate cu articolul 49 alineatul (6) literele (a) și (b) din Regulamentul (CE, Euratom) nr. 1605/2002 (Regulamentul financiar); bugetul UE pentru 2008 - liniile 07 04 04 și 07 04 05; Decizia C(2008) 1740 a Comisiei; bugetul UE pentru 2009 - linia 07 04 05; Decizia C(2009) 3356 a Comisiei; bugetul UE pentru 2010 - linia 07 04 05; Decizia C(2010) 1206 a Comisiei.

⁸ Sistemele de alertă timpurie elaborate de Centrul Comun de Cercetare (JRC) includ Sistemul mondial de alertă și coordonare în caz de dezastru (GDACS), Sistemul european de informații privind incendiile forestiere (EFFIS) și Sistemul european de alertă în caz de inundații (EFAS).

⁹ MIC/ERCC asigură, de asemenea, coordonarea operațională a serviciului de gestionare a situațiilor de urgență din cadrul programului Copernicus, inițiat în 2012, inclusiv în ceea ce privește componenta de cartografiere și interacțiunea cu utilizatorii autorizați.

experți din 29 de state participante au luat parte la programul de schimb de experți, iar dintre cele 58 de propuneri primite în cadrul cererilor de propuneri din perioada 2007-2013, au fost selectate 31 de exerciții de simulare.

Modulele și echipele de asistență tehnică și de sprijin (denumite în continuare „TAST”) erau unități predefinite, specifice și interoperabile de răspuns în caz de urgență, care puteau interveni rapid. La sfârșitul anului 2013, statele participante înregistraseră în CECIS 150 de module și zece TAST. Au fost finanțate, de asemenea, exerciții privind module specifice, vizând formarea pentru module susceptibile să fie întâlnite în situații reale de urgență.

Proiectele de prevenire și de pregătire au avut drept scop creșterea gradului de sensibilizare și asigurarea unei cooperări mai strânse între statele participante în domeniul protecției civile. În perioada 2007-2013, prioritățile pentru proiectele de prevenire și de pregătire au fost definite și obiectivele cererii de propuneri au fost stabilite anual (cu excepția anului 2007, când nu a existat nicio cerere în materie de pregătire, ci numai pentru proiecte de prevenire). Dintre cele 371 de propuneri primite în cadrul cererilor de propuneri din perioada 2007-2013, au fost selectate în total 76 de proiecte de prevenire și de pregătire.

A fost elaborat *un cadru de politici în materie de prevenire* pentru a completa politicile UE în domeniul cum ar fi pregătirea și capacitatea de răspuns în caz de dezastre. Diverse activități de prevenire au fost inițiate și puse în aplicare în vederea realizării acțiunilor prevăzute în Comunicarea Comisiei din 2009 intitulată „O abordare comunitară în privința prevenirii dezastrelor naturale și a celor provocate de om”.

Statele participante au avut posibilitatea de a solicita sprijin și cofinanțare pentru *transportul asistenței de protecție civilă* către o țară afectată de o situație de urgență. Sarcina Comisiei a fost să sprijine statele participante în ceea ce privește: (i) partajarea sau punerea în comun a resurselor de transport puse la dispoziție în mod voluntar; (ii) identificarea resurselor de transport disponibile pe piața comercială sau din alte surse (întreprinderi de transport contractante) și (iii) utilizarea finanțării din partea UE (granturi sau întreprinderi de transport contractante) cu scopul de a plăti pentru resursele de transport necesare. În perioada 2007-2013 au fost acordate în total 122 de granturi de transport, contribuția netă a Comisiei ridicându-se astfel la circa 10,9 milioane EUR. În aceeași perioadă, brokerul de transport a fost utilizat de 12 ori: de nouă ori ca soluție separată și de trei ori în combinație cu un grant.

Activitățile legate de *poluarea marină* au constituit, de asemenea, o parte importantă a ansamblului acțiunilor din cadrul mecanismului. În acest domeniu, Comisia a colaborat strâns cu Agenția Europeană pentru Siguranță Maritimă (denumită în continuare „EMSA”). În perioada 2007-2013, MIC/ERCC a fost activat de nouă ori pentru poluare marină, patru activări conducând la utilizarea unui total de 13 experți și trei ofițeri de legătură MIC/ERCC; au fost cofinanțate cinci proiecte în materie de pregătire și două proiecte în materie de prevenire a poluării marine, precum și un exercițiu de simulare a poluării marine.

În perioada 2008-2010 s-au desfășurat un *proiect-pilot* și o *acțiune pregătitoare*, care au fost finanțate din fonduri suplimentare acordate de Parlamentul European și de Consiliu. Acțiunea pregătitoare a fost instituită în scopul de a testa noi modalități de îmbunătățire a capacității de răspuns a UE în caz de dezastre: în cadrul cererii de propuneri din 2008 s-au primit 15 propuneri de proiecte, din care au fost alese cinci, cofinanțarea totală ridicându-se la circa 3,1 milioane EUR; în cadrul cererii de propuneri din 2009 s-au primit 15 propuneri, din care au fost aprobate șapte proiecte, care au primit circa 6 milioane EUR; în cadrul cererii de

propuneri din 2010 s-au primit 14 propuneri, din care au fost aprobate cinci proiecte, care au primit o finanțare totală de circa 7 milioane EUR. Proiectul-pilot „Rezerva strategică a UE pentru combaterea incendiilor forestiere” (denumit în continuare „EUFFTR”) a constat în două avioane pentru stingerea incendiilor – o resursă suplimentară destinată să consolideze capacitatea globală a UE de combatere a incendiilor – și a intervenit în șase dintre cele nouă situații de urgență legate de incendii forestiere din 2009.

Acțiunile cu țările terțe au fost concepute pentru a garanta o mai bună coordonare a acțiunilor desfășurate de statele participante împreună cu țările terțe, pentru a asigura prevenirea, pregătirea și răspunsul în caz de dezastră. Acestea au inclus: (i) acțiuni cu țările candidate și cu țările potențial candidate, și anume programul de cooperare în materie de protecție civilă I din cadrul IPA, care s-a desfășurat din decembrie 2010 până în noiembrie 2012 și a cuprins cursuri de formare, un schimb de experți, exerciții și ateliere; (ii) acțiuni cu țările vizate de politica europeană de vecinătate, în cadrul căror UE a cooperat cu aceste țări prin Programul pentru prevenirea, pregătirea și răspunsul în caz de dezastră naturale și de dezastră provocate de om (PPRD Sud și PPRD Est) și (iii) acțiuni cu alte țări terțe, cum ar fi cele cu care a fost semnat un acord de cooperare, precum și cu ASEAN și China.

3. RELEVANȚA ACȚIUNILOR DIN CADRUL MECANISMULUI DIN PERIOADA 2007-2013

Evaluarea externă independentă a subliniat în special următoarele puncte în ceea ce privește relevanța fiecărei acțiuni din cadrul mecanismului:

1. Toate părțile interesate consultate în evaluarea externă au considerat *MIC/ERCC* și instrumentele asociate (*CECIS* și *EWS*) drept relevante și s-au declarat mulțumite de monitorizarea, gestionarea informațiilor și coordonarea asigurate. Statele participante au considerat că *MIC/ERCC* a avut un rol esențial pentru a asigura: un răspuns eficace, eficient și rapid în situații de urgență în caz de dezastră; mobilizarea eficace a echipelor UE de protecție civilă și complementaritatea intervențiilor UE în caz de dezastră cu răspunsul statelor membre și cu cel internațional. Una dintre deficiențele principale ale *MIC*, și anume faptul că nu funcționa 24 de ore din 24 și 7 zile din 7, subliniată și în evaluarea intermediară, a fost remediată prin tranziția de la *MIC* la *ERCC*.
2. Majoritatea statelor participante au considerat *cursurile de formare* drept relevante pentru nevoile autorităților lor naționale din domeniul protecției civile. Ratele de participare la cursurile de formare au fost ridicate în toată perioada 2007-2013, în medie fiind ocupate 88,6 % din locurile disponibile. Cu toate acestea, evaluarea externă a indicat, de asemenea, faptul că nu a fost efectuată nicio evaluare a numărului optim de experți care trebuie să fie formați pentru a face față volumului de mobilizări din cadrul mecanismului. S-a estimat că doar puțin peste 10 % dintre experții formați au fost mobilizați efectiv.
3. *Exercițiile de simulare* au acoperit o mare varietate de scenarii extrem de relevante pentru statele participante. Majoritatea statelor participante (mai puțin patru dintre acestea) au luat parte la exerciții – 18 ca organizator principal – fapt care le-a ilustrat, de asemenea, relevanța. Cu toate acestea, în perioada 2007-2013, numărul de

propuneri primite și de exerciții de simulare cofinanțate a variat, înregistrându-se o tendință de scădere: în 2008 s-a depus un număr record de 18 propuneri, față de 5 în 2013 (sfârșitul perioadei de evaluare); în mod similar, în cadrul cererilor de propuneri din 2007 și 2008 au fost cofinanțate 8 exerciții de simulare, față de 2 în 2013.

4. Rezultatele sondajului online realizat în rândul participanților la programul de *schimb de experți* au arătat că 99 % dintre respondenți au fost de părere că, în urma schimbului, competențele și abilitățile lor s-au îmbunătățit. Marea majoritate a participanților și a gazdelor au descris administrarea programelor drept utilă, clară și competentă în ceea ce privește comunicarea informațiilor referitoare la organizarea schimburilor. Unele părți interesate au considerat că volumul schimburilor a fost prea limitat, fiind de părere că programul ar trebui să aibă capacitatea de a finanța mai multe schimburi. În plus, nivelul de participare la program a statelor participante a fost extrem de inegal.
5. *Modulele* și TAST au fost mobilizate în cazul mai multor dezastre din interiorul și din afara UE, numai în 2013 fiind mobilizate 12 module. Deși majoritatea statelor participante au recunoscut că au fost elaborate și puse în aplicare orientări relevante și proceduri standard de funcționare pentru module în perioada 2007-2013, din consultarea cu alte părți interesate și studiul de caz a reieșit că sunt necesare orientări și standarde mai unificate la nivel internațional pentru înființarea modulelor, funcționarea și procedurile comune aferente acestora. Exercițiile referitoare la module au fost percepute de multe părți interesate drept esențiale și relevante pentru a identifica și a remedia lacunele în materie de funcționare a modulelor, sporind astfel nivelul de cooperare cu alte module și îmbunătățind coordonarea asistenței.
6. *Proiectele în materie de prevenire și de pregătire* selecționate în cadrul cererilor de propuneri din perioada 2007-2013 au fost conforme cu obiectivele specifice definite în cererile de propuneri și au fost considerate relevante pentru obiectivele generale ale mecanismului. Procesul de selecție a fost considerat adecvat, deși s-a menționat că durata sa ar putea fi redusă. În fine, procesul de monitorizare a proiectelor a fost considerat transparent și simplu.
7. Statele participante, Parlamentul European și Consiliul au solicitat în mod repetat să se ia măsuri în materie de *prevenire* și, prin urmare, diversele activități realizate pentru a elabora un cadru de politici în materie de prevenire au răspuns în mod clar la nevoile părților interesate. Raportul intermediar stipulează că acest cadru de politici al UE în materie de prevenire ar trebui să fie în măsură să abordeze diversele aspecte legate de prevenire din diferite domenii de politică ale UE și să faciliteze continuarea cooperării dintre statele participante. Datele colectate sugerează că protecția civilă a fost integrată între timp în alte 13 politici ale UE și că s-a sprijinit cooperarea printr-o serie de reuniuni la nivel de experți, care s-au concretizat în schimbul de bune practici. Așadar, recomandărilor li s-a dat curs. Cu toate acestea, prevenirea a rămas o prioritate ridicată pentru părțile interesate, deoarece elaborarea cadrului de politici în materie de prevenire este recentă și, prin urmare, are nevoie de mai mult timp pentru a produce rezultate.
8. Elaborarea cadrului juridic pentru a permite *sprijinirea transportului* a fost foarte relevantă, deoarece aceasta a răspuns la o necesitate identificată anterior. Deși adoptarea a fost lentă la începutul perioadei de evaluare, utilizarea din ce în ce mai

frecventă a asistenței pentru transport în cursul perioadei de evaluare a arătat faptul că, până la sfârșitul perioadei de evaluare, aceasta a devenit o practică bine stabilită. De asemenea, aceasta a indicat luarea în considerare, de către Comisie, a recomandărilor, cuprinse în evaluarea intermediară, privind simplificarea procedurilor și a cerințelor legate de documentație. Dovezile sugerează că asistența pentru transport a contribuit la luarea deciziei de a pune la dispoziție asistență în domeniul protecției civile.

9. Implicarea mecanismului în domeniul *poluării marine* a impus o cooperare strânsă cu EMSA. Potrivit evaluării externe, activitățile legate de poluarea marină au contribuit la trei obiective principale ale mecanismului: MIC/ERCC a coordonat răspunsul UE la cazuri de poluare marină de nouă ori în perioada 2007-2013; de asemenea, MIC/ERCC a facilitat acordarea de sprijin pentru țările afectate, adesea în cooperare cu EMSA, care a furnizat expertiză și sprijin logistic; aceste operațiuni au contribuit la protejerea vieților omenești și a mediului înconjurător.
10. *Proiectul-pilot și proiectele din cadrul acțiunii pregătitoare* au contribuit la o capacitate de răspuns consolidată a UE, răspunzând la nevoile critice apărute în urma unor dezastre majore. Părțile interesate consultate au declarat că disponibilitatea promptă a aeronavelor Canadair care au făcut parte din proiectul-pilot a fost un avantaj real în lupta împotriva incendiilor forestiere. De asemenea, acțiunile pregătitoare au permis testarea unor modalități inovatoare și înființarea de noi module care au fost ulterior mobilizate în cadrul mecanismului.
11. *Acțiunile din țări terțe* au corespuns atât nevoilor țărilor terțe beneficiare, cât și nevoilor statelor participante. În țările terțe, acțiunile au contribuit la întărirea capacității acestora de răspuns în caz de dezastre și la o mai bună înțelegere a mecanismului și a capacităților sale. În ceea ce privește statele participante, consolidarea capacităților în țările terțe, în special în țările învecinate, este posibil să fi contribuit la reducerea necesității de asistență din partea mecanismului în viitor, prevenind răspândirea (transfrontalieră) a anumitor tipuri de dezastre sau accelerând viteza de răspuns în caz de dezastre.

Per ansamblu, ținând cont de experiența sa operațională colectivă în privința mecanismului și de evoluția pozitivă a acestuia, Comisia este de acord cu rezultatele evaluării independente conform căreia toate acțiunile din cadrul mecanismului au fost elemente relevante ale unei politici globale care contribuie la îmbunătățirea sistemelor naționale de protecție civilă și de gestionare a dezastrelor în interiorul și în afara Europei. Aceste concluzii sunt susținute și de date cantitative¹⁰ care confirmă, de exemplu, creșterea numărului de activări ale mecanismului, al cererilor de cofinanțare a transportului, al mobilizărilor de module, precum și nivelurile ridicate de participare la exerciții, cursuri de formare și schimburi de experți.

4. COERENȚA ACȚIUNILOR DIN CADRUL MECANISMULUI DIN PERIOADA 2007-2013

Evaluarea externă independentă a subliniat în special următoarele aspecte:

¹⁰ Statisticile oficiale ale MIC/ERCC; a se vedea, de asemenea, raportul de evaluare externă, paginile 32-34, 53-56; 69-71, 77-78, 114-116.

1. 94 % dintre statele participante care au răspuns la sondajul online au considerat că *MIC/ERCC* a îmbunătățit coordonarea între UE și statele membre în ceea ce privește asistența în domeniul protecției civile din cursul intervențiilor. Acesta este un semn clar cu privire la faptul că Comisia a dat curs recomandărilor din evaluarea intermediară potrivit cărora era de dorit îmbunătățirea coordonării dintre *MIC/ERCC*, statele participante și partenerii internaționali. La nivelul UE, *MIC/ERCC* a fost implicat în coordonarea tuturor tipurilor de răspuns în caz de dezastre și a asigurat coerența deplină între serviciile Comisiei și alte instituții ale UE în caz de dezastre (de exemplu, cooperarea cu DG SANCO în Haiti, DG ENER în Japonia, SEAE în Pakistan și EMSA în SUA). Toți partenerii internaționali intervievați au considerat *MIC/ERCC* drept un partener de încredere, capabil să furnizeze informații și să canalizeze sprijinul. *MIC/ERCC* a colaborat frecvent cu alte servicii ale Comisiei și cu partenerii internaționali: mai mult de 60 de ori în perioada 2007-2013.
2. Legăturile dintre *cursurile de formare* au fost concepute în mod coerent, cursurile incluzând elemente introductive, operaționale și de gestionare și fiind interconectate. Câteva observații minore au vizat domenii specifice (de exemplu, gestionarea mass-mediei) care ar putea fi introduse în mod coerent în diferitele cursuri.
3. *Exercițiile de simulare* au fost coerente cu alte acțiuni din cadrul mecanismului, în special cu exercițiile privind modulele și cursurile de formare, cu un accent și un mod de funcționare diferite, generând astfel rezultate complementare. În funcție de scenariu, o serie de exerciții de simulare au permis și integrarea țărilor terțe, ceea ce a sporit și mai mult coerența externă a mecanismului. Cu toate acestea, s-a afirmat deja și în evaluarea intermediară că s-ar putea îmbunătăți coerența exercițiilor de simulare dacă s-ar stabili o strategie sau un cadru de ansamblu pentru programul de exerciții de simulare. Această recomandare este pusă în aplicare în prezent ca urmare a cerințelor introduse în Decizia din 2013.
4. Programul de *schimb de experți* a fost uneori perceput de către statele participante ca o alternativă la cursurile de formare, mai degrabă decât o acțiune complementară și un forum pentru schimbul de cunoștințe și de bune practici. Programul a fost totuși perceput ca oferind ocazia de a afla mai multe despre rolul mecanismului și de a stabili rețele de contacte care se pot dovedi esențiale în cazul unui dezastru real.
5. *Modulele* predefinite și interoperabile au reprezentat capacități suplimentare care au putut fi mobilizate în termen scurt și, prin urmare, au fost importante pentru atingerea obiectivului mecanismului de facilitare a cooperării în domeniul protecției civile. Exercițiile privind modulele au fost coerente în măsura în care au asigurat o formare esențială și testarea capacităților și a procedurilor cu scenarii foarte realiste ale unor situații de urgență.
6. *Proiectele în materie de prevenire și de pregătire* selectate au fost conforme cu prioritățile stabilite anual în cererea de propuneri. Acțiunile puse în aplicare în cadrul proiectelor selectate au fost, de asemenea, coerente cu cele finanțate prin intermediul altor instrumente ale UE. Cu toate acestea, s-a sugerat că prioritățile pentru proiectele în materie de prevenire și de pregătire definite în cererea de propuneri au fost destul de largi: definirea unor priorități mai precise ar putea contribui cu mai multă eficacitate la mecanism și la evitarea oricărui risc potențial de suprapunere a eforturilor cu instrumente conexe de finanțare ale UE.

7. *Cadrul de politici de prevenire* a fost integrat și mai mult în alte politici ale UE și a fost, de asemenea, coerent cu programele și politicile internaționale privind gestionarea riscurilor de dezastre. Pe lângă eforturile existente, s-a sugerat că ar putea fi avute în vedere alte acțiuni pentru a integra și mai mult activitățile de prevenire în politicile naționale de protecție civilă, corelând prevenirea, pregătirea și răspunsul.
8. Diferitele componente ale procesului de *asistență pentru transport* (și anume, etapa de punere în comun a resurselor, identificarea opțiunilor de transport pe piața comercială și cofinanțarea) au contribuit direct la obiectivele-cheie ale mecanismului, care constau în coordonarea acordării de asistență și a mobilizării acestei asistențe, atunci când este necesar.
9. În ceea ce privește *poluarea marină*, s-au stabilit o serie de obiective comune pentru cooperarea dintre EMSA și Comisie (DG ECHO) și s-au instituit diferite mecanisme pentru a asigura o împărțire clară a sarcinilor și o bună coordonare. De asemenea, Comisia a colaborat activ în cadrul a patru acorduri regionale încheiate în bazinele maritime din UE, o colaborare apreciată, de către evaluarea externă, ca foarte puternică și bine organizată. În plus, Comisia a participat la reuniunea secretariatelor acordurilor regionale, Comisiei și EMSA. Aceste constatări confirmă, de asemenea, că Comisia a reușit să ia măsuri adecvate pentru a pune în aplicare recomandările formulate în evaluarea intermediară, și anume necesitatea de a îmbunătăți coordonarea cu EMSA.
10. Unul dintre principalele obiective ale *proiectelor din cadrul acțiunii pregătitoare* a fost punerea la dispoziție a echipamentelor și a altor resurse pentru a fi utilizate în cadrul răspunsului la dezastre, ceea ce s-a întâmplat în mai multe cazuri (de exemplu, în cazul cutremurului din Haiti). În ceea ce privește *proiectul-pilot*, acesta a contribuit la consolidarea capacității globale a UE de combatere a incendiilor. Prin urmare, evaluarea externă a constatat că rezultatele obținute prin proiectul-pilot și acțiunile pregătitoare au fost conforme cu obiectivele acestora, și anume completarea lacunelor existente în mod coerent.
11. În urma activităților de cercetare documentară și a interviurilor cu părțile interesate realizate ca parte a evaluării externe a *acțiunilor cu țările terțe*, s-a concluzionat că punerea în aplicare cu succes a activităților din cadrul IPA și al programelor PPRD Sud și PPRD Est a contribuit la intensificarea cooperării dintre țările candidate și potențial candidate, precum și dintre țările vecine și UE, favorizând astfel o colaborare mai coerentă în cadrul acțiunilor de prevenire, de pregătire și de răspuns.

Experiența Comisiei referitoare la operațiunile din cadrul mecanismului și concluziile sesiunilor de feedback și de informare cu toate părțile relevante, ce au avut loc după desfășurarea operațiunilor/exercițiilor/cursurilor de formare, susțin rezultatele evaluării externe, care a constatat că acțiunile din cadrul mecanismului s-au completat reciproc și au completat, de asemenea, alte acțiuni întreprinse la nivel național, la nivelul UE și la nivel internațional. Cu toate acestea, Comisia consideră că se poate asigura o încadrare mai cuprinzătoare a tuturor acțiunilor din cadrul mecanismului și că se pot spori posibilitățile de învățare reciprocă și va încerca să realizeze acest lucru prin stabilirea unui cadru strategic global pentru cursurile de formare, exerciții și lecțiile învățate. Rezultatele coordonării interne permanente de către Comisie a diferitelor servicii, precum și contactele cu părțile interesate externe susțin concluzia evaluării externe potrivit căreia, în ansamblu, punerea în aplicare a

mecanismului a fost conformă cu acțiunile și programele internaționale și ale UE din domeniu.

5. EFICACITATEA ACȚIUNILOR DIN CADRUL MECANISMULUI DIN PERIOADA 2007-2013

Evaluarea externă independentă a subliniat în special următoarele aspecte:

1. *MIC/ERCC* a fost considerat o platformă eficientă, cu caracteristici și resurse adecvate pentru a-i permite să își atingă obiectivele și să își îndeplinească funcțiile. Toate statele participante care au răspuns la sondajul online au considerat că *MIC/ERCC* a asigurat cu succes comunicarea între nivelul UE și statele participante și aproape toate au considerat că *MIC/ERCC* a fost accesibil și capabil să reacționeze imediat, 24 de ore din 24 și 7 zile din 7. Diferite părți interesate au observat că timpul necesar pentru ca *MIC/ERCC* să coordoneze și să mobilizeze asistența acordată de UE s-a scurtat de-a lungul anilor. Un mic grup de state participante și alte părți interesate au formulat unele critici cu privire la: (i) selectarea experților naționali care urmează să fie mobilizați în situații de urgență (s-a afirmat că *MIC/ERCC* ar trebui să aibă un rol mai important în selectarea experților pentru a alinia mai bine competențele acestora cu necesitățile efective de pe teren) și (ii) lipsa de experiență de teren a personalului *MIC/ERCC*.
2. *Cursurile de formare* și-au atins obiectivele de a îmbunătăți abilitățile și competențele individuale ale experților și de a asigura o înțelegere comună în vederea cooperării în intervențiile de protecție civilă. Evaluarea sugerează că legătura dintre abilitățile necesare pe teren și lecțiile învățate în urma mobilizărilor și a cursurilor de formare ar putea fi consolidată și că acest proces ar putea deveni mai sistematic.
3. *Exercițiile de simulare* și-au atins, în general, obiectivele, în special promovarea unei mai bune coordonări și a unor timpi de răspuns mai scurți, și au contribuit la mecanismul general. Exercițiile de simulare au realizat și o serie de obiective mai largi, cum ar fi explorarea posibilităților de colaborare între UNDAC și echipele de protecție civilă ale UE, precum și dezvoltarea în continuare a colaborării operaționale și strategice între ajutorul umanitar și protecția civilă la nivel național și la nivelul UE.
4. Programul de *schimb de experți* a fost considerat eficient în măsura în care a îndeplinit obiectivele participanților. Numeroși experți au declarat că au dobândit abilități specializate direct aplicabile. Cu toate acestea, în cazul multora dintre aceștia, așteptările lor de a fi mobilizați în cadrul echipelor de protecție civilă ale UE în urma schimbului nu s-au concretizat. Deși programul a fost, în general, foarte apreciat atât de către participanți, cât și de către organizațiile-gazdă, procesul de feedback ar putea fi ameliorat, întrucât este esențial pentru măsurarea eficacității programului.
5. Evaluarea intermediară a recomandat dezvoltarea în continuare a conceptului de *module*, inclusiv prin exerciții specializate și prin elaborarea de proceduri standard de funcționare. Aceste recomandări au fost puse în aplicare integral. Numărul de module și TAST înregistrate în baza de date CECIS a crescut în perioada 2007-2013, ajungând la un total de 150 de module la sfârșitul anului 2013. Din cele 17 tipuri diferite de module definite, au fost înregistrate 16. Pentru a spori eficacitatea modulelor

înregistrate, părțile interesate au propus dezvoltarea în continuare a cerințelor minime și a orientărilor pentru module. Majoritatea statelor participante intervievate au considerat că exercițiile privind modulele și-au îndeplinit obiectivele, în măsura în care au încurajat personalul de protecție civilă să țină cont de lecțiile învățate și să îmbunătățească funcționarea modulelor. Cu toate acestea, s-a sugerat că oferirea unor ocazii mai frecvente de a practica modulele, chiar și la o scară mai mică și cu exerciții mai puțin complexe, ar contribui la sustenabilitatea lor în ceea ce privește abilitățile dobândite.

6. Rezultatele proiectelor în materie de *prevenire și de pregătire* au îndeplinit obiectivele stabilite în programele anuale de lucru și au constat în acțiuni concrete, cum ar fi sprijinirea dezvoltării strategiilor de prevenire a dezastrelor și sensibilizarea cu privire la chestiuni specifice. Cu toate acestea, impactul și sustenabilitatea proiectelor în materie de prevenire și de pregătire au rămas prea limitate: mai precis, punerea în aplicare a rezultatelor la nivel național a lăsat de dorit, nu s-a asigurat în mod sistematic promovarea și vizibilitatea rezultatelor, iar transferul către alte state participante s-a situat sub așteptări.
7. Diversele activități de *prevenire* elaborate și puse în aplicare au contribuit la realizarea obiectivelor prevăzute în Comunicarea Comisiei și în Concluziile Consiliului privind prevenirea din 2009. În special, activitățile au contribuit la bazarea într-o mai mare măsură pe cunoaștere a politicilor de prevenire a dezastrelor, la punerea în legătură a actorilor și a politicilor de prevenire, pe de o parte cu actorii relevanți în materie de pregătire și răspuns, pe de altă parte, precum și la integrarea considerentelor referitoare la prevenirea dezastrelor în instrumentele financiare și legislative existente ale UE.
8. 77 % dintre statele participante intervievate au considerat că furnizarea de *sprijin pentru transport* prin granturi a contribuit efectiv la îmbunătățirea răspunsului la situații de urgență. O serie de părți interesate au afirmat că brokerul de transport a fost adaptat în cazul situațiilor care au necesitat niveluri ridicate de flexibilitate și că utilizarea sa poate fi îmbunătățită în mod considerabil. În fine, experiența dobândită din anumite dezastre a sugerat faptul că limitarea la 50 % a cofinanțării de către UE a redus în mod semnificativ eficacitatea instrumentului. Această constatare reflectă una dintre recomandările evaluării intermediare, care propunea analizarea posibilității de a aplica niveluri diferite de cofinanțare. Între timp, Comisia a făcut progrese în acest sens, prin Decizia din 2013 fiind introduse rate de cofinanțare noi, mai ridicate.
9. Eficacitatea acțiunilor în materie de *poluare marină* a depins direct de buna cooperare cu EMSA. În toate operațiunile în care a fost implicată EMSA, această cooperare a fost considerată eficientă. De asemenea, proiectele în materie de prevenire și de pregătire în domeniul poluării marine au fost considerate deosebit de eficiente, producând rezultate care nu ar fi posibile fără sprijinul financiar din partea Comisiei (DG ECHO). Evaluarea exercițiului de simulare a poluării marine a fost neconcludentă, deoarece Comisia și EMSA au avut puncte de vedere diferite cu privire la eficacitatea acestuia.
10. Majoritatea statelor participante intervievate au considerat că *proiectul-pilot și acțiunile pregătitoare* au contribuit la un răspuns mai eficient în caz de dezastre, completând capacitățile existente mai degrabă decât duplicând eforturile și rezultatele

anterioare. De exemplu, în comparație cu soluțiile individuale ale statelor participante, proiectul-pilot a oferit un sprijin crucial în cazurile rare, dar grave, de producere a mai multor incendii forestiere de amploare simultane. Eficacitatea proiectelor din cadrul acțiunii pregătitoare a fost limitată, în măsura în care difuzarea rezultatelor ar fi putut fi mai extinsă.

11. În general, datele colectate au indicat că obiectivele *acțiunilor cu țările terțe*, și anume ale IPA și ale programelor PPRD Sud și PPRD Est, au fost îndeplinite. Unele părți interesate au subliniat necesitatea de a pune mai mult accentul pe măsuri de prevenire în viitor, în conformitate cu evoluția mecanismului.

Comisia consideră că, după cum reiese din experiența operațională a Comisiei și din reacțiile numeroase înregistrate în cursul efectuării sau sprijinirii multor acțiuni de prevenire, activități de pregătire precum exercițiile și operațiuni de răspuns desfășurate cu succes în perioada 2007-2013, obiectivul strategic general al mecanismului în ansamblul său, și anume facilitarea cooperării consolidate, a fost îndeplinit integral. Succesul acestor acțiuni este, în unele cazuri, vizibil imediat, cum ar fi, de exemplu, în cazul proiectului-pilot care a sprijinit statele participante să combată incendiile forestiere în absența altor capacități de răspuns disponibile, în timp ce, în alte cazuri, rezultatele au un caracter mai puțin concret și constau, de exemplu, în faptul că echipele învață să lucreze împreună în vederea unei eventuale cooperări într-o situație de urgență reală. Punctul de vedere al Comisiei este susținut de rezultatele evaluării externe, care a concluzionat că punerea în aplicare a acțiunilor din cadrul mecanismului a fost eficace, în măsura în care fiecare acțiune din cadrul mecanismului și-a atins obiectivele strategice specifice.

6. EFICIENȚA ACȚIUNILOR DIN CADRUL MECANISMULUI DIN PERIOADA 2007-2013

Evaluarea externă independentă a subliniat în special următoarele aspecte:

1. În programele anuale de lucru din perioada 2007-2013 s-au alocat în total aproximativ 20 de milioane EUR pentru a finanța diferitele funcții ale *MIC/ERCC*, inclusiv întreținerea și dezvoltarea ulterioară a *MIC/ERCC*, *CECIS* și *EWS*, precum și mobilizările. În evaluare s-a remarcat că *MIC/ERCC* a fost deosebit de eficient în ceea ce privește facilitarea acordării de asistență într-un mod coordonat, ceea ce a permis o utilizare eficientă a resurselor. Trecerea de la *MIC* la *ERCC*, căruia i s-a alocat personal, devenind astfel mai accesibil 24 de ore din 24 și 7 zile din 7, a fost un alt factor important de creștere a eficienței, în special în ceea ce privește planificarea și răspunsul rapid în situații de urgență. Una dintre constatările evaluării intermediare a fost aceea că sistemelor de alertă timpurie li se pot aduce îmbunătățiri operaționale. De atunci, s-a investit considerabil în *EWS*. Bugetul alocat *EWS* a crescut de la 0,7 milioane EUR în 2009 la 1,6 milioane EUR în 2013 și a fost utilizat pentru a crea o acoperire completă pentru pericole multiple a sistemelor de avertizare timpurie aproape în timp real.
2. În programele anuale de lucru din perioada 2007-2013 s-au alocat în total aproximativ 29 de milioane EUR pentru *cursuri de formare*. Între 2009 și 2010, numărul de cursuri de formare oferite s-a dublat de la șase la doisprezece. Între 2010

și 2013, numărul participanților la cursurile de formare a crescut constant, în timp ce cuantumul resurselor financiare investite a rămas același. Aceștia au confirmat faptul că participarea la cursurile de formare a permis o înțelegere comună a mecanismului, care, la rândul său, a generat creșteri de eficiență prin furnizarea unui răspuns coordonat și, prin urmare, mai eficace.

3. Bugetul global alocat *exercițiilor de simulare* în programele anuale de lucru din perioada 2007-2013 a fost de peste 20 de milioane EUR. Bugetele individuale ale acestora au variat semnificativ, în funcție de domeniul de aplicare și de complexitatea scenariului. Având în vedere caracteristicile specifice ale fiecărui scenariu, a fost dificil să se compare eficiența diverselor exerciții de simulare. Cu toate acestea, potrivit rapoartelor financiare și de audit întocmite de terți și examinate în cursul evaluării externe, bugetul fiecărui exercițiu de simulare a fost considerat adecvat și proporțional cu obiectivele sale individuale.
4. Suma totală dedicată programului de *schimb de experți* în programele anuale de lucru din perioada 2007-2013 s-a ridicat la 1,75 milioane EUR. Rezultatele evaluării externe arată că unele dintre statele participante au considerat capacitatea globală a programului drept limitată, referindu-se la faptul că experții au așteptat mult timp înainte de a fi repartizați în diferite schimburi. Experții au descris administrarea efectivă a schimburilor drept bună, iar procesul de selecție drept adecvat și contribuind la atingerea obiectivelor programului.
5. În programele anuale de lucru din perioada 2007-2013 s-au alocat în total peste 13 milioane EUR pentru exercițiile privind *modulele*. În conformitate cu evaluarea externă, deși, în ansamblu, percepția asupra exercițiilor privind modulele a fost extrem de pozitivă, unele părți interesate au exprimat îndoieli cu privire la eficiența investițiilor în pregătirea unui număr atât de mare de module, în condițiile în care numărul de module mobilizate efectiv în cadrul mecanismului a rămas relativ scăzut în ultimii ani. În plus, s-a exprimat opinia conform căreia exercițiile privind modulele nu au inclus toate tipurile de module în mod egal, ci s-au axat în principal pe câteva dintre acestea.
6. În perioada 2007-2013, bugetul total disponibil pentru *proiectele în materie de prevenire* a fost de aproximativ 14 milioane EUR, iar bugetul pentru *proiectele în materie de pregătire* de aproximativ 10,5 milioane EUR. Majoritatea statelor participante intervievate au considerat că dimensiunea bugetului a fost adecvată și proporțională cu obiectivele urmărite ale proiectelor. Majoritatea bugetelor proiectelor finalizate au fost proporționale cu rezultatele concrete obținute.
7. Toate statele participante au fost de părere că *prevenirea* reprezintă o modalitate eficace din punctul de vedere al costurilor și legitimă de reducere a costurilor umane și economice ale dezastrelor. Cu toate acestea, s-a remarcat că nu a fost clar dacă activitățile de prevenire au contribuit pe deplin la consolidarea capacității de gestionare a dezastrelor la nivelul UE, și nici modul în care activitățile de prevenire au interacționat cu alte acțiuni din cadrul mecanismului.
8. În programele anuale de lucru din perioada 2007-2013 s-au alocat în total 62,9 milioane EUR *asistenței pentru transport*, contribuția netă a Comisiei la asistența pentru transport fiind de aproximativ 11 milioane EUR în această perioadă.

Două observații principale au reieșit din evaluarea externă: s-a considerat că etapa punerii în comun a resurselor de transport, prevăzută în cadrul juridic, a asigurat o punere în comun și operațiuni de transport combinat eficiente, dar, având în vedere rezultatele efective limitate ale punerii în comun, s-au exprimat îndoieli cu privire la necesitatea acestei etape; deși utilizarea brokerului de transport a fost concepută într-un mod care să-i asigure rentabilitatea, recurgerea la acesta a fost totuși minimă.

9. În programele anuale de lucru din perioada 2007-2013 nu s-au alocat fonduri separate acțiunilor în materie de poluare marină. Deoarece poluarea marină accidentală a fost integrată în diferitele acțiuni din cadrul mecanismului, aceasta a fost inclusă în diferitele linii bugetare aferente și a fost evaluată în cadrul acestora.
10. În perioada 2008-2010, autoritatea bugetară a UE a alocat în total 22,5 milioane EUR pentru *proiecte-pilot și acțiuni pregătitoare*. Evaluarea externă a menționat că bugetul disponibil a fost adecvat pentru realizarea activităților planificate și că acesta a fost utilizat pentru a obține rezultate concrete, inclusiv o capacitate mai bună de răspuns, conceperea de exerciții și/sau module, programe de formare și activități de comunicare.
11. *Acțiunile cu țările terțe* au fost finanțate prin diferite instrumente financiare. Programul de cooperare în materie de protecție civilă I din cadrul IPA a fost finanțat în cadrul Instrumentului de asistență pentru preaderare (IPA) pentru perioada 2010-2012. Programul PPRD Sud s-a desfășurat între 2009 și 2012, cu un buget de 5 milioane EUR, iar programul PPRD Est a vizat perioada 2010-2014, cu un buget de 6 milioane EUR. În plus, proiectul de gestionare a riscului de dezastre UE-China a fost lansat în 2012 și a fost finanțat prin intermediul Instrumentului de cooperare pentru dezvoltare, cu un buget total de 6 milioane EUR. Evaluarea externă a menționat că, având în vedere diversitatea acțiunilor cu țările terțe și mecanismele de finanțare diferite, este posibil ca eficiența generală a acțiunilor cu țările terțe să fi fost redusă din cauza lipsei unui cadru global pentru aceste acțiuni.

În general, Comisia este de acord cu rezultatele evaluării externe potrivit cărora la conceperea acțiunilor din cadrul mecanismului s-a urmărit asigurarea eficacității acestora din punctul de vedere al costurilor (de exemplu, în cazul cursurilor de formare, bugetul a rămas stabil în perioada 2010-2013, însă numărul participanților care au beneficiat de cursuri a crescut) și, în general, au fost puse în aplicare în mod eficient. Dincolo de analiza externă a datelor cantitative și calitative, experiența operațională a Comisiei referitoare la mecanism dezvăluie o imagine mai nuanțată. De exemplu, creșterea investițiilor în EWS a fost relativ scăzută în comparație cu bugetul alocat altor acțiuni din cadrul mecanismului, dar a avut ca rezultat un beneficiu operațional semnificativ pentru mecanism. De asemenea, investițiile în formare au avut drept rezultat un număr mare de experți formați, dar nu neapărat mobilizați în cadrul operațiunilor mecanismului; această constatare subestimează beneficiul semnificativ de a dispune, în operațiunile naționale, de experți formați și familiarizați cu mecanismul și potențialul acestora de a difuza cunoștințele dobândite.

7. VALOAREA ADĂUGATĂ EUROPEANĂ A ACȚIUNILOR DIN CADRUL MECANISMULUI DIN PERIOADA 2007-2013

Evaluarea externă independentă a subliniat în special următoarele aspecte:

1. Valoarea adăugată a *MIC/ERCC* a fost multiplă. Pentru statele participante, *MIC/ERCC* a reprezentat un „ghișeu unic” pentru răspunsul în caz de dezastre, cu o valoare adăugată clară față de răspunsul bilateral. *CECIS* a fost considerat, de către toate părțile interesate, drept o platformă centralizată utilă de partajare a informațiilor, având o valoare adăugată europeană clară. Țărilor terțe și partenerilor internaționali, *MIC/ERCC* le-a permis să comunice și să solicite asistență prin intermediul unei platforme unice, facilitând cooperarea. *EWS* a oferit statelor participante accesul la cele mai avansate sisteme de alertă care acoperă întregul spectru de pericole, precum și o interfață științifică/operatională mai puternică, pentru a permite inovarea.
2. *Cursurile de formare* au demonstrat o valoare adăugată europeană ridicată, întrucât participanții nu numai că au dobândit competențe și cunoștințe referitoare la mecanism, ci au și consolidat rețeaua de profesioniști în domeniul protecției civile. Potrivit evaluării externe, acest efect de creare de rețele a facilitat cooperarea și intervențiile.
3. Conform interviurilor, în cel puțin cinci din șase cazuri, *exercițiile de simulare* nu ar fi avut loc fără cofinanțarea din partea UE. Schimbul de experiență și învățarea din bunele practici s-au numărat printre principalele rezultate și au asigurat, de asemenea, o valoare adăugată europeană ridicată. În plus, exercițiile au permis reconstituirea unor scenarii de situații de urgență și au fost considerate de către părțile interesate ca fiind complementare cursurilor de formare.
4. Schimbul de experiență și învățarea din bunele practici s-au numărat printre principalele rezultate ale programului de *schimb de experți*. Programul a favorizat stabilirea de legături puternice la nivel național și european, facilitând astfel cooperarea. S-a considerat că, în lipsa asistenței financiare din partea UE, este puțin probabil ca astfel de schimburi să fi avut loc.
5. Valoarea adăugată europeană a *modulelor* și a exercițiilor privind modulele este evidentă, întrucât acestea au sprijinit direct răspunsul național la dezastre din țările afectate. Testarea abilităților și a procedurilor în cursul exercițiilor privind modulele a creat o înțelegere comună referitoare la asistența coordonată.
6. *Proiectele în materie de prevenire și de pregătire* au obținut rezultate care nu ar fi putut fi obținute în mod individual de către statele participante. În majoritatea proiectelor au fost implicați mai mulți parteneri din diferite state participante, ceea ce a îmbunătățit cunoașterea reciprocă și a contribuit la instaurarea unui climat de încredere între statele participante.
7. Activitățile de *prevenire* au demonstrat valoarea adăugată europeană: înainte de elaborarea unei politici de prevenire la nivelul UE, nu toate statele participante aveau politici bine dezvoltate vizând prevenirea dezastrelor – activitățile derulate la nivelul UE au stimulat statele participante respective să întreprindă eforturi suplimentare pentru a elabora astfel de politici. Statele participante au beneficiat, de asemenea, de schimbul de practici și de reuniunile experților organizate la nivelul UE.

8. *Asistența pentru transport* propusă de mecanism a creat valoare adăugată europeană prin sprijinul direct acordat mobilizării asistenței în caz de dezastre în țările afectate. Printre exemplele concrete se numără și realizarea de economii la nivelul statelor participante și la nivelul UE prin sprijinirea punerii în comun a resurselor de transport și prin asigurarea flexibilității atunci când aceasta a fost justificată de situația de pe teren.
9. În ceea ce privește *poluarea marină*, s-a constatat că mecanismul a creat valoare adăugată europeană în primul rând prin apropierea comunităților din domeniul poluării marine și din domeniul protecției civile, precum și prin sprijinirea cooperării și a colaborării atunci când a fost necesar. Proiectele în materie de prevenire și de pregătire în domeniul poluării marine au fost evidențiate drept principalele inițiative care au creat valoare adăugată.
10. *Proiectul-pilot și acțiunile pregătitoare* au contribuit la dezvoltarea/punerea la dispoziție de capacități suplimentare care, altfel, este posibil să nu fi fost dezvoltate/puse la dispoziție în mod individual de către statele participante. În plus, a fost consolidată cooperarea între statele participante. În unele cazuri, rezultatele acțiunilor pregătitoare au dus la o evaluare globală a necesităților în materie de capacități și la utilizarea unor proceduri standard.
11. Toate părțile interesate au confirmat valoarea adăugată europeană a *acțiunilor cu țările terțe*. Cel mai important rezultat raportat a fost reducerea impactului dezastrelor datorită îmbunătățirii capacităților de protecție civilă. De asemenea, s-a considerat că participarea la acțiunile țărilor terțe a avut un impact pozitiv asupra politicilor naționale. Majoritatea părților interesate intervievate din țări terțe, au avut, de asemenea, o experiență directă în ceea ce privește activările mecanismului și au recunoscut valoarea adăugată europeană a acestora în țările terțe.

Pe baza rezultatelor evaluării externe, a lecțiilor învățate din numeroasele operațiuni din cadrul mecanismului în Europa și în afara acesteia, precum și a feedback-ului țărilor care au solicitat asistență din partea mecanismului, Comisia concluzionează că acesta și-a demonstrat valoarea adăugată europeană la mai multe niveluri, inclusiv prin consolidarea cooperării dintre statele participante, abordarea necesității unor activități adecvate de prevenire, facilitarea mobilizării echipelor și a asistenței și oferirea unui „pachet” unic de sprijin, care include experți și module în domeniul protecției civile, precum și TAST. În ansamblu, mecanismul constituie un domeniu de politică al UE de succes, cererea din partea statelor membre și a altor părți interesate fiind în creștere.

8. CONCLUZII

Având în vedere constatările din raportul de evaluare externă și ținând cont de experiența sa operațională proprie și de lecțiile învățate, precum și de propria sa evaluare a dovezilor și a datelor calitative și cantitative, concluzia generală a Comisiei este că acțiunile din cadrul mecanismului care au beneficiat de asistență financiară în perioada 2007-2013 au avut rezultate foarte satisfăcătoare și și-au atins obiectivele. Evaluarea generală a punerii în aplicare a mecanismului a indicat în general rezultate foarte bune și a demonstrat clar relevanța, coerența, eficacitatea, eficiența și valoarea adăugată europeană ale mecanismului în ansamblul său și ale acțiunilor individuale din cadrul acestuia. Acțiunile din cadrul

mecanismului au fost reușite în multe privințe, nu în ultimul rând în ceea ce privește îmbunătățirea coordonării și a cooperării și consolidarea pregătirii statelor participante și a capacităților de răspuns ale acestora, asigurarea unui răspuns eficient, rapid și eficace în situații de urgență și acordarea accesului la resurse de transport în vederea asigurării unui răspuns rapid.

Comisia observă progresele semnificative înregistrate de mecanism între 2007 și 2013, nu în ultimul rând trecerea de la MIC la ERCC, plasarea unui accent mai puternic pe acțiunile și politica de prevenire, precum și intensificarea cooperării cu țările terțe. Multe dintre ideile care erau în stadiu incipient la începutul perioadei de evaluare sunt acum acțiuni de sine stătătoare din cadrul mecanismului, care oferă beneficii semnificative statelor participante, cum ar fi asistența pentru transport și conceptul modulelor. Comisia subliniază, de asemenea, progresele importante realizate de mecanism de la raportul de evaluare intermediară cu privire la recomandările cuprinse în acesta: toate au fost luate în considerare până la sfârșitul perioadei de evaluare și au fost sau sunt pe cale de a fi puse în aplicare, inclusiv ca urmare a Deciziei din 2013.

Având în vedere cele de mai sus, Comisia concluzionează că activitatea de cooperare și coordonare europeană în domeniul protecției civile a înregistrat progrese semnificative din 2007 până în prezent și a creat o bază bună pentru continuarea acestor evoluții pozitive. Evaluarea externă oferă o serie de exemple pozitive care demonstrează măsura în care mecanismul și coordonarea la nivelul UE a răspunsului în caz de dezastre au evoluat și au devenit mai eficiente în ceea ce privește atingerea obiectivelor. Fondurile IFPC utilizate în acest scop au generat o valoare adăugată europeană importantă.

În ciuda evaluării pozitive a funcționării mecanismului și a tuturor acțiunilor din cadrul acestuia, evaluarea externă a evidențiat și posibilitatea unor îmbunătățiri suplimentare. Cele mai importante recomandări au inclus crearea unui cadru mai coerent pentru acțiunile în materie de pregătire din cadrul mecanismului, inclusiv exercițiile, cursurile de formare, proiectele și schimburile de experți, precum și o planificare mai bună, raționalizarea procedurilor de răspuns și rate mai ridicate de cofinanțare a transportului de către UE. Comisia este de acord că, într-o serie de domenii, există posibilitatea de a consolida și a dezvolta mecanismul și salută recomandările formulate în cadrul evaluării externe.

Decizia din 2013 oferă temeiul juridic pentru realizarea de progrese suplimentare semnificative în materie de prevenire, pregătire și răspuns și abordează în mod specific multe dintre problemele identificate în evaluarea externă (de exemplu, Decizia din 2013 prevede elaborarea unui cadru strategic pentru exercițiile de simulare). Comisia va urmări, așadar, să țină cont de majoritatea acestor recomandări în punerea în aplicare a Deciziei din 2013, care este deja în curs. Recomandările referitoare la operațiuni vor fi luate în considerare în cadrul activității permanente de îmbunătățire a procedurilor (de exemplu, cererile de propuneri) sau a derulării programelor.

Comisia invită Parlamentul European și Consiliul să ia act de constatările acestei evaluări.